

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 6 qershor 2018
Nr. ref.: RK 1245/18

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI90/17

Parashtrues

“Elektromotori Sh. A.”

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, AC-I-17-0204, të 6 korrikut 2017

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga “Elektromotori Sh. A.” me seli në Gjakovë, të cilën e përfaqëson Idriz Daci, avokat nga Gjakova.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktvendimin e Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për Çështjet që Lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (në tekstin e mëtejmë: Kolegji i Apelit i DHPGJS-së), AC-I-17-0204, të 6 korrikut 2017 i cili i ishte dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 15 korrik 2017.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktvendimit të kontestuar, me të cilin parashtruesi pretendon se i është shkelur e drejta e garantuar me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 21.4 [Parimet e përgjithshme] dhe 113.7 [Juridiksiioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenin 47 [Kërkesa Individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejmë: Ligji) dhe në rregullin 29 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 4 gusht 2017, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata).
6. Më 7 gusht 2017, Kryetarja e Gjykatës me Vendimin nr. GJR. KI90/17 caktoi gjyqtaren Selvete Gérxhaliu-Krasniqi gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrties, të përbërë nga gjyqtarët: Almiro Rodrigues (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 9 gusht 2017, parashtruesi e plotësoi kërkesën duke dorëzuar dokumentacion shtesë në Gjykatë.
8. Më 23 gusht 2017, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së i dërgoi një kopje të kërkesës.
9. Më 12 mars 2018, Kolegji shqyrties e shqyrtoi raportin e gjyqtares raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përbledhja e fakteve

10. Më 27 mars 2017, parashtruesi paraqiti padi në Kolegjin e Specializuar të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme (në tekstin e mëtejmë Kolegji i specializuar i DHPGJS-së), për vërtetimin e pronësisë për parcelën tokësore e cila evidentohet si ngastër kadastrale 5019/2 në Komunën e Gjakovës.

11. Parashtruesi në padi kërroi edhe lëshimin e një Urdhri Paraprak Gjyqësor (UPGJ - masë e përkohshme), me të cilin nga Kolegji i Specializuar i DHPGJS-së kërkohej ndalimi i shitjes së pronës së kontestuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit (AKP) deri në vendimin përfundimtar lidhur me padinë e parashtruar.
12. Parashtruesi ka pohuar se është pronar i pronës kontestuese, dhe si provë së bashku me padinë ka bashkëngjitur disa vendime administrative të Komunës së Gjakovës të viteve 1985; 1986 dhe 1989 me të cilat komuna i kishte lejuar që në pronën kontestuese të ndërtojë një çerdhe për fëmijët e punëtorëve të saj. Atë pronë parashtruesi pohon se e ka shfrytëzuar në mirëbesim më shumë se 20 (njëzetë) vite, andaj edhe ka fituar të drejtën e pronësisë mbi bazën e parashkrimit fitues.
13. Në shkurt 2017 dhe në prill 2017, AKP përmes procedurës së shitjes me likuidim të aseteve të ndërmarrjeve nën menaxhimin e saj, në mes të shumë pronave tjera, ofroi publikisht në shitje edhe pronën të cilën e pretendon parashtruesi.
14. Më 21 prill 2017, Kolegji i Specializuar i DHPGJS-së me Aktvendimin C-III-17-0070, refuzoi kërkesën e parashtruesit për lëshimin e masës së përkohshme.
15. Më 10 maj 2017, parashtruesi parashtroi ankesë në Kolegin e Apelit, duke kërkuar që aktvendimi i ankimuar të ndryshohet dhe të lëshohet masa e përkohshme.
16. Më 6 korrik 2017, Kolegji i Apelit i DHPGJS-së me Aktvendimin AC-I-17-0204 refuzoi ankesën e parashkruesit dhe vërtetoi Aktvendimin e Kolegit të Specializuar, me të cilin ishte refuzuar kërkesa për masën e përkohshme.

Pretendimet e parashtruesit të kérkesës

17. Parashtruesi i kérkesës pretendon se Aktvendimi i Kolegit të Apelit i DHPGJS-së Gjykatës Supreme AC-I-17-0204 i shkelë të drejtat e tij të garantuara me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës.
18. Sa i përket shkeljeve të pretenduara të nenit 46 të Kushtetutës, parashtruesi i kérkesës pohon se ka paraqitur prova me të cilat pamohueshëm vërtetohet se ngastrën kadastrale që është në kontest e shfrytëzon e papenguar prej vitit 1986, andaj, konform nenit 40 të Ligjit nr. 03/L-154 për pronësinë dhe të drejtat tjera sendore ka fituar pronësinë mbi atë pronë me parashkrim.
19. Në fund, parashtruesi i kérkesës kérkon që Gjykata Kushtetuese ta aprovojë kérkesën si të pranueshme dhe të deklarojë shkelje të nenit 46 [Mbrojtja e Pronës], të anulojë aktvendimin e kontestuar të Gjykatës Supreme, duke e kthyer çështjen për rigjykim.

Pranueshmëria e kërkesës

20. Gjykata së pari shqyrton nëse kërkesa i përbush kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

21. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113, paragrafët 1 dhe 7 [Jurisdikzioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

22. Gjykata po ashtu i referohet nenit 21, paragrafit 4 [Parimet e Përgjithshme] të Kushtetutës, që parasheh: “*4. Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme.”*

23. Në vazhdim, Gjykata vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës i ka përbushur kriteret e pranueshmërisë, siç specifikohet më tej në Ligj dhe në Rregullore. Në lidhje me këtë, Gjykata së pari i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] i Ligjit, i cili parasheh:

Neni 48 Saktësimi i kërkesës

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

24. Lidhur me përbushjen e këtyre kërkesave, Gjykata vëren se parashtruesi është palë e autorizuar, e cila konteston një akt të një autoriteti publik, përkatesisht Aktvendimin e Kolegit të Apelit të DHPGJS-së, AC-I-17-0204, të 6 korrikut 2017 pas shterjes së të gjitha mjeteve juridike të parapara me ligj në këtë fazë të procesit gjyqësor. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu ka specifikuar me saktësi të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe Konventë, të cilat pretendohet se janë shkelur në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe ka parashtruar kërkesën brenda afatit prej 4 (katër) muajsh të paraparë në nenin 49 të Ligjit.

25. Përveç kësaj, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përbushur kërkesat e pranueshmërisë të parapara në rregullin 36 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës.

26. Rregulli 36 (1) i Rregullores së punës specifikon kërkesat sipas të cilave Gjykata mund të shqyrtojë një kërkesë, duke përfshirë kushtin që kërkesa e tillë nuk është qartazi e pabazuar. Rregulli 36 (2), përcakton:

“(1) *Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:*

[...]

(d) *kërkesa nuk arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.*

(2) *Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:*

(b) *faktet e paraqitura në asnje mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese.*

d) *parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.*

27. Bazuar si më sipër, Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin e Kolegjit të Apelit të DHPGJS-së, AC-I-17-0204, të 6 korrikut 2017, duke pretenduar që me mosaplikimin e masës së përkohshme e cila do të ndalonte shitjen e pronës kontestuese atij i është shkelur e drejta kushtetuese në pronë.

Sa i përket shkeljes së pretenduar të së drejtës për mbrojtje të pronës

28. Gjykata së pari thekson përbajtjen e nenit 46 të [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës:

“1. *E drejta e pronës është e garantuar.*

2. *Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.*

3. *Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrale nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëj eksproprijimin e pronës nëse ky eksproprijim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëherëshëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.”*

[...]

29. Gjykata rikujton se në bazë të nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë e njeriut të garantuara me Kushtetutë në pajtim me praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e njeriut (GJEDNJ). Rrjedhimisht edhe

kur vlerëson dhe interpreton pretendimet për shkeljen e nenit 46 të Kushtetutës, Gjykata i referohet praktikës ligjore të GJEDNJ-së, gjegjësisht nenit respektiv të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ) që lidhet me të drejtën në pronë - nenit 1, Protokolli nr. 1 të Konventës. Gjykata gjithashtu i referohet praktikës së vet ligjore lidhur me kërkesat që kanë pretendim të drejtën e pronës.

30. Në këtë drejtim, Gjykata thekson përbajtjen e nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, i cili përcakton:

*“Cdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij.
[...].”*

A. Parimet e përgjithshme në lidhje me të drejtën për mbrojtjen e pronës

31. Gjykata rikujton parimet e përgjithshme të përcaktuara me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së në bazë të nenit 1 të Protokollit nr. 1, të cilat janë të aplikueshme edhe me nenin 46 të Kushtetutës dhe e arsyetojnë fushën e mbrojtjes së të drejtës në pronë (Shih, *Kopecký kundër Slovakinë*, parografi 35 të Aktgjykimit të GJEDNJ-së, të 28 shtatorit 2004, *Maltzan (Freiherr Von dhe të tjerët kundër Germanisë*, parografi 74, Vendimi i KEDNJ-së për pranueshmëri i 2 marsit 2005).
32. Këto parime të përgjithshme janë si në vijim:

- Privimi i pronësisë apo të një të drejte tjetër *in rem* në parimështë akt i menjëhershëm dhe nuk prodhon gjendje të përhershme të “privimit të së drejtës” (Shih, *Malhous kundër Republikës Çeke*, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, të 12 korrikut 2001).
- Neni 1 i Protokollit nr. 1 nuk garanton të drejtën përfitimin e pronës (Shih, *Van der Mussele kundër Belgikës*, parografi 48, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, i 23 nëntorit 1983, dhe *Slivenko dhe të tjerët kundër Letonisë*, parografi 121, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, të 9 tetorit 2003).
- Parashtruesi i kërkesës mund të pretendojë shkelje të nenit 1 të Protokollit nr. 1 vetëm për aq sa vendimet e kontestuara kanë të bëjnë me “pronën” e tij brenda kuptimit të kësaj dispozite “pronë” mund të jetë “pasuri ekzistuese”, duke përfshirë edhe pretendimet, në bazë të së cilave parashtruesi mund të pretendojë “pritshmëri legjitime” që do të fitojë gëzimin efektiv të ndonjë të drejte të pronës së njëjtë. Në të kundërtën, shpresa nën njohje të të drejtave të pronësisë që ishte e pamundur përfitimin e pronës mund të konsiderohet si “pronë” brenda kuptimit të nenit 1 të Protokollit nr. 1, as një kërkesë kushtimore që pushon të jetë e vlefshme si rezultat i mospërbashjes së kritereve (Shih, *Prince Hans-Adam II i Lichtenstajnit kundër Germanisë*, paragrafët 82 - 83, Aktgjykimi i GJEDNJ-së, të 12 korrikut 2001, dhe *Gratzinger dhe*

Gratzingerova kundër Republikës Çeke, paragrafi 69, Vendimi i GJEDNJ-së për pranueshmérinë, të 10 korrikut 2002).

d) Nuk mund të thuhet se lind ndonjë “*pritje legitime*” atje ku ekziston një kontest në lidhje me interpretimin e drejtë dhe aplikimin e së drejtës së brendshme dhe atje ku parashtresat e parashtruesit janë hedhur poshtë më pas nga gjykatat kombëtare (Shih, *Kopecký kundër Sllovakisë*, paragrafi 50, i Aktgjykit të GJEDNJ-së, të 28 shtatorit 2004).

B. Zbatimi i këtyre parimeve në rastin konkret

33. Në rastin konkret, Gjkata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk është bartës i të drejtës në pronë; përkundrazi, ai është përpjekur ta fitojë një pronë duke iniciuar një kontest gjyqësor në Kolegin e Specializuar të DHPGJS-së, që do të thotë se parashtruesi ka pasur vetëm shpresën e njohjes së të drejtave të pronësisë, prandaj një gjendje e tillë e drejtë “*nuk mund të konsiderohet “pronë” në kuptimin e nenit 1 të Protokollit nr. 1.*” (*shih në mes tjerash Aktvendimin për papranueshmëri të Gjkatës rasti KI44/16, të 10 majit 2017 parashtrues Biljana Topko.*”)
34. Të gjitha “*pritjet legitime*” të parashtruesit të kërkesës se do të fitojë gjëzimin efektiv të ndonjë të drejtë të pronës ishin të bazuara në aktvendimet e Komunës së Gjakovës, të viteve 1985-86-87-89, me të cilat parashtruesit i lejohej lokacioni, dhe i lëshohej leja për ndërtimin e çerdhes së fëmijëve dhe leja për rrëthimin e saj.
35. Gjkata vëren se Kolegi i Specializuar i DHPGJS-së me Aktvendimin C-III-17 0070, kur refuzoi kërkesën e parashtruesit për lëshimin e masës së përkohshme kishte theksuar: “*paditësi, nuk ka ofruar dëshmi të besueshme, që do të arsyetonte lëshimin UPGJ-së. Paditësi nuk ka parashtruar asnje dëshmi mbi ekzistimin e rrezikut të dëmit dhe për më tepër të parashtrojë asnje dëshmi e që do të argumentonte që dëmi i menjëhershëm dhe i pariparueshëm do të shkaktohej në qoftë se UPGJ nuk do të lëshohej.*”
36. Për më tepër, Kolegi i Specializuar i DHPGJS-së, në aktvendimin si më sipër kishte theksuar se “*Bazuar në dëshmitë e parashtruara nga ana e AKP-së mund të konkludohet se prona kontestuese evidentohet në emër të NSH - KBI “Ereniku” ... Andaj kërkesa për lëshimin e urdhrit paraprak gjyqësor nuk i plotëson kriteret ligjore ashtu siç parashihen sipas nenit 55.1 të Shtojcës*” të Ligjit për Dhomën e Posacme (LDHP).
37. Gjkata më tej konstaton se Kolegi i Apelit i DHPGJS-së me Aktvendimin AC-I-17-0204, të 6 korrikut 2017 e kishte refuzuar ankesën e parashtruesit dhe, duke vërtetuar aktvendimin e gjykatës së shkallës së parë kishte konstatuar “*Andaj nga këto arsyë është i saktë konkluzioni i Kolegjit të Specializuar kur kërkesën për masë të përkohshme e ka refuzuar si të pabazuar, pasi që saktë ka vlerësuar se nuk janë plotësuar kushtet ligjore në bazë të nenit 55.1 të Shtojcës së LDHP-së që të lëshohet masa e përkohshme.*”

38. Gjykata gjithashtu konstaton se Kolegji i Apelit i DHPGJS-së në aktvendimin e vet kishte theksuar se “*Ky aktvendim në asnje mënyrë nuk prejudikon zgjidhjen e meritave të padisë.*”
39. Gjykata në rrethanat e rastit konkret kur parashtruesi e konteston aktvendimin për mosaplikimin e UPGJ-së-masës së përkohshme dhe kur çështja e titullarit të pronës kontestuese akoma nuk është zgjidhur me një vendim përfundimtar gjyqësor rikujton se “*pritshmëria legitime*” e të drejtës në pronë nuk mund të ndodhë “*në qoftë se ekziston një kontest në lidhje me interpretimin e drejtë dhe zbatimin e ligjit të brendshëm*”. Përveç kësaj, nen 46 i Kushtetutës dhe nen 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së nuk garantojnë të drejtën në fitim të pronës.
40. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se me aktvendimin e kontestuar të Kolegit të Apelit të DHPGJS-së nuk është shkelur nen 46 i Kushtetutës dhe nen 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.
41. Prandaj, Gjykata konsideron se kërkesa e parashtruesit është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 48 të Ligjit dhe në përputhje me rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 12 mars 2018, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Artë Rama-Hajrizi

